№ 98. 1861.

MIDDELBURGSCHE COURANT.

Donderdag 15 Augustus.

V. KLEEUWENS EN ZOON GOES BOEKHANDEL

Deze courant verschijnt des dingsdags, donderdags en zaturdags.
Binnen deze gemeente en Vlissingen geschiedt de uitgave den avond te voren ten 8 ure.
De abonnementsprijs per drie maanden is *f* 3, franco per post *f* 3,40.
De inzending van advertentien kan geschieden tot tien ure des morgens.

UITGEVERS:
DE GEBROEDERS ABRAHAMS.

De prijs van gewone advertentien is 22 cent per regel; van huwelijks, geboorte doodbekendmakingen enz. van één tot zes regels *f* 1,50, voor elken regel daarboven 28 cent; met 35 cent zegelregt voor elke plaatsing. De betaling geschiedt kontant.
Buitengewoon groote letters worden berekend naar de plaats die zij innemen.

Editie van woensdag avond 8 ure.

Binnenlandsche tijdingen.

Middelburg 14 augustus.

In de heden door de eerste kamer der staten generaal gehoudene zitting zijn de verschillende aan de orde gestelde wetsontwerpen, waaronder dat tot goedkeuring der overeenkomst tot afkoop van den Stadertol, aangenomen.

Op voorstel van den heer Van Nispen van Pannerden is de behandeling der wet op de nationale militie uitgesteld tot aanstaanden vrijdag, uit hoofde het algemeen verslag nog niet gedrukt is.

Uit Westkapelle meldt men ons van den 12 dezer:

Gisteren namiddag tusschen 1 en 2 ure verliet het 3jarig zoontje van den dijkwerker D. L. alhier de ouderlijke woning. Daar hij meermalen geheel alleen naar zijne grootmoeder was geweest, die slechts een paar minuten gaans van daar woont, meende de moeder dat hij zich weder derwaarts had begeven. Door het uitblijven van den kleine echter ongerust geworden, laat zij omstreeks 4 ure naar hem vragen, maar verneemt dat hij niet bij de grootmoeder geweest is. Daarop gaat zij zelve naar hem zoeken, en vóór de schuur bij hare woning ziet zij aan de oppervlakte van het water in den mestput een klein gedeelte van eenig kleedingstuk.

Dadelijk vermoedende dat haar lieveling daar ligt, roept zij om hulp, en inderdaad, het kind wordt levenloos uit het water gehaald.

Uit Groede, 13 augustus, schrijft men ons:

Gisteren avond had eene vrouw, onderhevig aan vallende ziekte, wonende in een der armhuizen dezer gemeente, het ongeluk om, terwijl zij voor het vuur de pap voor haar avondmaal zat gereed te maken, door hare kwaal te worden overvallen, waardoor zij voorover in den pot viel, die daardoor werd omgeworpen en zij met haar gezigt in het vuur zakte, zoo dat, toen men haar eenigen tijd later in dien toestand vond, *het gansche gelaat was verbrand. De dood schijnt* gelukkig onmiddellijk op het toeval gevolgd te zijn, waardoor zij voor verder lijden bewaard bleef.

Het Staatsblad no. 61 bevat een koninklijk besluit van 31 julij jl., houdende aanwijzing van de gemeente Neuzen in Zeeland tot losplaats van steenkolen bij invoer langs alle rivieren en kanalen.

De Nieuwe rotterdamsche courant van gisteren deelt eene dépêche mede uit Batavia, loopende tot 30 junij. Onder de aangekomene schepen komt voor het barkschip Regina Maris, gez. S. Ouwehand, laatst van Manilla.

Het nederlandsche schip Agatha en Maria, gez. van Zijp, is bij Tjilatjap gestrand. De gouvernementslading koffij is verloren. Het volk behouden.

Het berigt van de Bataviasche handelsvereeniging is van den volgenden inhoud:

Batavia 30 junij. Java is rustig; in het weder is weinig verbetering gekomen. Verscheidene suikerfabrieken werden herhaaldelijk genoodzaakt het werk te staken. Naar Banjermassing zijn versterkingen gezonden.

Een door de Nederlandsche staatscourant medegedeeld regeringstelegram, gedagteekend Buitenzorg 30 junij 1861, *luidt: „Niets nieuws."*

Z. M. heeft den koning van Beijeren benoemd tot grootkruis van den Nederlandsche leeuw. De koning van Beijeren heeft Z. M. begiftigd met het kommandeurskruis der orde van St. Hubert.

De fransche regering heeft den maatregel, waarbij aan engelsche en zweedsche onderdanen vergunning wordt verleend in Frankrijk te komen, voorzien van eene eenvoudige declaratie hunner nationaliteit, ook uitgestrekt tot de onderdanen van den koning der belgen en van den koning der Nederlanden. Er is evenwel tevens tusschen de drie bovengenoemde regeringen overeengekomen, dat het voor de fransche, belgische en nederlandsche reizigers noodzakelijk kan worden, in hun eigen belang, een certificaat of document van eene administratie of andere autoriteit, tot bewijs hunner indentiteit en nationaliteit, te vertoonen, niet om in Frankrijk, Belgie of Nederland te komen, maar om er te reizen en te blijven. Zoodanig certificaat of document is natuurlijk onderscheiden van alle andere, die een visum van eene legatie of van een consulaat noodig hebben.

Maandag zijn te Tilburg aangekomen de heeren Borret en Bake, om over te gaan tot de onteigening van gebouwen en landerijen en ter opmeting en afbakening van den spoorweg. Zoo men vermeent zullen er slechts vier huizen tot dat einde onteigend worden.

De Nederlandsche stoompost deelt het volgende mede:

De gemagtigden der *duitsch-oostenrijksche telegraaf-*vereeniging, daartoe door den minister van binnenlandsche zaken uitgenoodigd, hebben zich op den 8 dezer naar Haarlem begeven, om den Haarlemmermeerpolder en de stoomwerktuigen van dien polder te bezigtigen. De genoodigden, waartoe twee dames, mevrouw Sacken uit Weenen en mevrouw Harter uit Karlsruhe behoorden, werden vergezeld door den hoofdingenieur Wenckebach. Zij werden aan het station van *den spoorweg te Haarlem opgewacht door den dijkgraaf van* den Haarlemmermeerpolder, jhr. van de Poll, en begaven zich terstond naar de hoofdkerk, om het orgel door den heer Bastiaans en zijne 12jarige dochter te hooren bespelen.

Daarna is het gezelschap een ontbijt in den Hertenkamp aangeboden en begaf men zich naar den Cruquius, welk werktuig eerst in al zijne deelen bezigtigd en daarna in beweging gebragt werd.

Kerk- en schoolnieuws.

Jl. zondag heeft de heer J. J. L. ten Kate de eeredienst in het kamp van Milligen geleid, sprekende naar aanleiding van 2 Timoth. IV: 7*a*: „Ik heb den goeden strijd gestreden." De kroonprins, luitenant-generaal, bevelhebber der kampeerende troepen, woonde deze godsdienstoefening bij. De heer ten Kate heeft daarna nog eenigen tijd in het kamp vertoefd, en, op uitnoodiging, bij den kroonprins het middagmaal gebruikt.

— Ter vervulling der vacature van eene predikantsplaats bij de nederduitsche hervormde gemeente te Amsterdam, veroorzaakt door het emeritaat van den heer J. E. de Voogt, is maandag door den algemeenen kerkeraad uitgebragt de volgende alphabetisch gestelde nominatie: de heeren B. J. Adriani Bz. te Rotterdam, H. Boonen te Middelburg, M. D. Deeleman te Rotterdam, W. Francken Azn. te Rotterdam, B. ter Haar Bzn. te Nijmegen, dr. E. Laurillard te Leiden, F. C. A. Pantekoek te Charlois, A. de Pecker te Gorinchem, dr. A. Pierson te Rotterdam, H. de Veer te Delft, W. P. Wolters te Harlingen, dr. F. P. J. Sibmacher Zijnen te Middelburg.

— De synode van de nederduitsche hervormde kerk heeft in de laatste dagen hare werkzaamheden voortgezet. Zij nam in overweging de voorstellen der synodale commissie in het belang der klassikale kas, en besloot de regering te verzoeken de gewone toelage van wege het rijk aan genoemde kas te verhoogen. Tevens oordeelde zij de gedrukte handelingen der synode voortaan verkrijgbaar te moeten stellen. De concept-bepalingen van de synodale commissie betreffende de regeling der godsdienstige belangen van de koloniale gestichten van weldadigheid te Veenhuizen en Ommerschans werden met geringe wijzigingen aangenomen, en aan bedoelde commissie werd opgedragen om soortgelijke regeling ook voor de vrije kolonien van weldadigheid te bevorderen en voor te bereiden.

De synode meende om verschillende redenen geen gevolg te moeten geven aan de adressen der klassikale besturen van Leiden en Leeuwarden, en van den kerkeraad te Dordrecht. Ook wees zij het verzoek af van een predikant, om aan hulppredikers het regt toe te kennen tot de bediening van doop en avondmaal. Naar aanleiding van een adres van Wijk om de pogingen *te ondersteunen tot opheffing der belasting* op dienstmeisjes van 18 jaren, werd in het belang der zedelijkheid besloten een adres ter dezer zake in te dienen bij den minister voor de hervormde eeredienst. Het reglement op het godsdienst-onderwijs werd gewijzigd en aangenomen, om aan de goedkeuring der provinciale kerkbesturen onderworpen te worden. Bij art. 18 van het reglement op de diaconiën, besloot de synode de uitbreiding op te nemen: „het klassikaal bestuur *is bevoegd afschrift van den legger te vragen."*

De synode kon niet besluiten tot eene wettige regeling van het prediken over den Heidelbergschen katechismus en het zingen van evangelische gezangen bij elke godsdienstoefening; maar zij achtte het nuttig en raadzaam eene aanschrijving te doen aan de kerkeraden tot inlichting en opwekking om het evangelie te prediken, ook naar den leiddraad van den katechismus en het gebruik der evangelische gezangen in stand te houden. De synode betuigde haren dank aan allen, die medegewerkt hebben om het regt te handhaven op het bezit der goederen van de St. Jans- en Boudewijnskerk, in de classis van Middelburg. Naar aanleiding van een vierde rapport over het beheer van kerkelijke goederen, betreffende de provinciale collegien van toezigt, sprak de synode met eenparige stemmen het wenschelijke van een staatstoezigt uit, maar meende zij ook aan de regering te moeten te kennen geven, dat de kerk meer invloed mogt uitoefenen op de benoeming van de leden der provinciale collegien van toezigt, en dat ook de provinciale reglementen mogten herzien worden. Den 8 dezer zijn de zittingen gesloten.

Thermometerstand.

12 aug.	's av. 11 u. 68 gr.		
13 „	's morg. 7 u. 67	„ 's midd. 1 u. 69	„ 's av. 11 u. 65 gr.
14 „	's morg. 7 u. 63	„ 's midd. 1 u. 74 gr.	

Staten generaal.

EERSTE KAMER.

Zitting van maandag 12 augustus.

In deze korte bijeenkomst is alleen mededeeling gedaan van de benoemingen der voorzitters en onder-voorzitters van de afdeelingen en de rapporteurs der aanhangige wetsontwerpen. Daaronder merken wij op: voor dat betrekkelijk de nationale militie de heeren Michiels van Kessenich, Boreel van Hogelanden, van Wessem en Schimmelpenninck van der Oije; voor dat rakende de dading betreffende de Ooster-Schelde, de heeren Fransen van de Putte, van Goltstein van Oldenaller 't Hooft van Benthuizen en van Nispen van Pannerden.

Verder werd besloten tegen dingsdag in behandeling te nemen de begrooting van uitgaven der kamer voor het volgende dienstjaar, en tegen woensdag de wetsontwerpen tot wijziging van hoofdstuk VIII der staatsbegrooting voor 1860 en 1861; tot vaststelling der uitgaven voor verstrekkingen door de departementen van marine en van oorlog over het dienstjaar 1861; tot bekrachtiging der laatst vastgestelde ordonnantie van den gouverneur-generaal van Nederlandsch Indie voor den vrijen invoer van padie en rijst in Java en Madura; tot goedkeuring van eenige artikelen der overeenkomst tot afkoop van den Stader tol, en tot verhooging dien ten gevolge van hoofdstuk III der staatsbegrooting voor 1861.

Zitting van dingsdag 13 augustus.

Na de behandeling van de huishoudelijke begrooting der kamer in committé-generaal, is de behandeling der militiewet *aan de orde gesteld op donderdag morgen ten 11 uur.*

Gemeenteraad van Vlissingen.

Zitting van 12 augustus.

Voorzitter de heer Callenfels. Afwezig de heer Mestdagh.

Nadat de notulen der vorige zitting zijn voorgelezen en goedgekeurd, brengt de commissie voor het belastingstelsel, bij monde van den heer J. A. Schmidt, rapport uit op het in hare handen gestelde adres van C. Goeree, zeepzieder aldaar. Bij dat adres acht adressant zich bezwaard met de afwijzende beschikking van den raad op zijn vroeger verzoek en wil hij de meening van zich afwerpen dat hij bij den vroegeren stand van zaken meer restitutie van belasting op lijnolie zou hebben genoten dan hem toekwam. Hij maakt daarom zijn verlangen kenbaar 1. dat de raad een naauwlettend onderzoek doe instellen naar de hoeveelheid der verschillende door hem ingeslagen *oliën en het bedrag daarvan, welk onderzoek hem zal* zuiveren van den op hem rustenden blaam; 2. dat de belasting op de olie zoo mogelijk geheel worde afgeschaft, waardoor het publiek zeer zal worden gebaat; 3. dat, als hieraan geen gevolg kan worden gegeven, de droes niet hooger moge belast worden dan voor de hoeveelheid zuivere olie daarin vervat; 4. dat de hoeveelheid olie, waarvoor vrijdom van belasting verleend wordt, bepaald worde op 45 in plaats van 40 kan per 100 pond zeep, en 5. dat het hem vergund worde zijne bezwaren nader mondeling aan eene commissie te mogen voordragen.

Het advies van den controleur bij de plaatselijke belastingen, in wiens handen dit adres reeds door burgemeester en wethouders was gesteld [voorgelezen in de zitting van 24 junij jl.: men zie het bijvoegsel behoorende bij het nommer dezer courant van 27 junij] strekte om de aangevoerde beweringen van den adressant geheel te wederleggen.

De commissie zegt alsnu bij haar rapport, dat zij al het aangevoerde, in overleg met den controleur, aan de billijkheid heeft getoetst en het haar is gebleken 1. dat, volgens de gedane berekeningen, er geen blaam op den adressant is geworpen; 2. dat het algemeen belang vordert, dat de belasting op de olie niet worde afgeschaft; 3. dat zij niet kan toegeven de droes van olie alleen te belasten voor de hoeveelheid zuivere olie daarin vervat, want dat droes met olie is gelijk te stellen en de grens van in droes vervatte zuivere olie zeer moeijelijk is te bepalen; zij adviseert alzoo de sub nos. 2 en 3 vermelde punten buiten behandeling te laten. Wat het 4e punt van het adres aangaat, is zij geneigd toe te geven, onder uitdrukkelijke bepaling echter dat de vrijdom zich alleen bepale tot

nieuwe zeep, en niet tot schuim of verdere mislukte ziedsels. Zij stelt alzoo voor vrijdom van belasting te verleenen voor 45 kan olie per 100 pond geheel nieuwe zeep, in stede van 40 kan, door welke bepaling zij vermeent dat aan de bezwaren van den adressant genoegzaam zal zijn te gemoet gekomen.

In behandeling genomen, wordt de conclusie van dit rapport, zonder discussie, met algemeene stemmen goedgekeurd.

Overeenkomstig art. 218 van de gemeentewet, legt de voorzitter over, namens burgemeester en wethouders, de rekening en verantwoording van de inkomsten en uitgaven der gemeente over het dienstjaar 1860. De ontvangsten hebben bedragen f 132,058,14, de uitgaven f 116,994,20, alzoo een goed slot van f 15,063,94.

Deze rekening wordt, tot het doen van onderzoek, gesteld in handen eener commissie, volgens aanwijzing des voorzitters bestaande uit de heeren van Uije Pieterse, Wels en Hector.

Wordt voorgelezen eene missive van gedeputeerde staten dezer provincie, houdende bedenkingen tegen de verordening regelende de invordering der belasting op het geslagt. Volgens dit collegie moet de strafbepaling bij art. 15, luidende „een en ander op eene boete van f 10" worden weggelaten, daar de gemeentewet bij de artt. 270—273 tegen dergelijke overtredingen reeds straf bedreigt.

De heer Uyttenhooven herinnert hoe hij in de zitting van 24 junij jl., bij het behandelen dezer verordening, reeds in overweging gaf om de strafbepalingen te doen vervallen en te verwijzen naar de gemeentewet, dat de leden van den raad alstoen niet met hem konden instemmen, doch dat gedeputeerde staten zijn gevoelen echter schijnen te deelen.

De heer J. A. Schmidt zegt het thans met den heer Uyttenhooven eens te zijn. De vergadering besluit alsnu eenparig aan de bedenking van gedeputeerde staten te gemoet te komen.

Vervolgens wordt ter tafel gebragt en voorgelezen een voorstel tot goedkeuring der benoeming van W. Maandag, *als assistent teekenmeester bij de teekenschool* alhier.

Uit het gelezen stuk blijkt dat geen der sollicitanten voor die betrekking was voorzien van het vereischte diploma van het Koninklijk nederlandsch instituut of van de Koninklijke akademie van beeldende kunsten te Amsterdam. Alzoo is de schildersbaas bij de marinewerf, W. Maandag, als hulponderwijzer bij de teekenschool benoemd, uit hoofde die inrigting niet zonder tweeden onderwijzer zijn kan.

De heer J. A. Schmidt vraagt of bij eene verandering van titel van den nu benoemde, geene wijziging in het reglement voor de teekenschool zou behoeven gemaakt te worden? De voorzitter antwoordt dat zulks niet noodig is.

Met algemeene stemmen wordt alsnu het voorstel tot goedkeuring der benoeming aangenomen.

Verder wordt gelezen eene missive van den controleur bij de plaatselijke belastingen, houdende eene voordragt om de commiezen C. Kroon en J. Kleineeder te bevorderen tot eene hoogere klasse. De voordragt geschiedt volgens ouderdom van dienst der beide genoemden.

De vergadering vereenigt zich eenparig met de gedane voordragt.

Nog wordt voorgelezen een ingekomen rekwest van J. Loois, aannemer van het metselwerk enz. der gebouwen voor de gasfabriek. *Dit rekwest strekt tot het* bekomen van 3 maanden verlenging voor den tijd van oplevering, bepaald bij het contract op ultimo september dezes jaars, en alzoo tot ultimo december. De redenen die tot de vertraging hebben geleid worden uitvoerig door den adressant uit een gezet, als: strenge vorst in het voorjaar; plaatsgebrek ontstaan door eene menigte aanwezige voorwerpen; veel extra werkzaamheden die, gelijk der commissie bekend is, er zijn bij gekomen enz. De gebouwen zullen echter op het bestemde tijdstip gereed zijn, behalve de directeurswoning, omtrent welke het onraadzaam is met overhaasting te werk te gaan, daar het metselwerk eerst behoorlijk moet droogen, alvorens met behangen, schilderen en dergelijke werkzaamheden met vrucht te kunnen beginnen.

De voorzitter zegt dat al het door adressant aangevoerde waar is, waarom hij voorstelt het dagelijksch bestuur te magtigen om de gevraagde verlenging toe te staan.

De heer Hector vraagt of deze vertraging den directeur geen aanspraak op schadevergoeding zou kunnen geven: met andere woorden, of zij niet ingrijpt in zijne belangen?

De voorzitter zegt zulks niet te gelooven. Hierna wordt zijn voorstel tot autorisatie van het dagelijksch bestuur aangenomen met algemeene stemmen.

Nadat nog voor kennisgeving is aangenomen de mededeeling des voorzitters dat van gedeputeerde staten zijn ingekomen *a*. de goedgekeurde verordening op het gemaal, en *b*. goedkeuring van het jongste raadsbesluit tot verhooging der jaarwedde van den hulponderwijzer op de school voor mannelijke leerlingen van den heer E. G. J. Stuart, is de zitting gesloten.

ALGEMEENE
NATIONALE TENTOONSTELLING VAN NIJVERHEID
TE HAARLEM.
VII.

Een voornaam punt van aantrekking maken de kamers uit, waar *de ingezonden zilverwerken zijn ten toon gesteld*. De inzendingen zijn talrijk en in vele opzigten van belangrijke verdienste. Daaronder munt door kolossaalheid een zilveren middenstuk uit, van D. Romain te Rotterdam (1137). Uit een zeer breeden voet verheft zich een hooge stam, die drie armen uitspreidt, welke kristallen vruchtenschalen dragen, terwijl de top gekroond is met een kristallen kelk, voor bloemen bestemd. In verhouding tot de groote afmetingen van dit stuk, schijnt echter de stam wel wat tenger.

J. M. van Kempen zond uit zijn zeer bekende fabriek van zilveren werken te Voorschoten, eene kast met vele belangrijke voorwerpen in (1127), die meerendeels reeds eigenaars hebben, doch met toestemming van deze hier zijn ten toon gesteld. Op de bovenste plank der kast ziet men een groot middenstuk met kandelabres, en een beeld dragende, geflankeerd door vier groote zijstukken voor bloemen; terwijl op den achtergrond nog twee fraaije kandelabres prijken. Op den bodem der kast trekt inzonderheid eene soepterrine het oog, die aan H. M. de koningin-moeder toebehoort; het is een kolossaal massief stuk, in de gedaante eener groote kom die door een adelaar met uitgespreide vleugelen gedragen wordt. Links daarvan staat een gedenkstuk, ten geschenke gegeven aan de officieren van het fregat De admiraal van Wassenaer; een zwart voetstuk draagt de nederlandsche maagd, in zilver, *met speer en hoed, en naast haar een leeuw die den poot* laat rusten op een schild. Regts een dergelijk kunststuk, ten geschenke aangeboden aan den heer Hooft, oud-burgemeester van 's Gravenhage; het stelt de stedemaagd voor, die hare hand houdt op het wapen van 's Gravenhage. Buiten een paar sierlijk bewerkte bekers, geschenken aan de professoren W. Vrolik en J. Akkersdijk, vindt men hier nog eene groote kandelabre in oosterschen stijl voor zeven lichten, die op den voet een wilde draagt met pijl en boog. Bij de verschillende kleinere voorwerpen, die deze kast nog bevat, zal het wel niet noodig zijn stil te staan.

Niet verre van deze werken vindt men het kleine, doch kunstige voortbrengsel van P. de Meijer te 's Gravenhage (1151), eene grieksche vaas van zilver kantwerk (point d'Alençon). Wij vreezen, dat zij in de nabijheid der groote en blinkende producten van de voorschotensche fabriek niet al de aandacht zal trekken, waarop zij aanspraak heeft.

Bijzonder soliede is het werk van G. H. Bouscholte jr. te 's Gravenhage (1142), vooral zijn tweetal candelabres, elk voor zeven lichten, in style de vigne, of in goed hollandsch wijngaardstijl, omdat druiventrossen en wijngaardbladeren de hoofdversierselen zijn. De driekante voet draagt op elken hoek een vos. Dit paar kandelabres, aan Z. K. H. prins *Frederik toebehoorende, heeft ongeveer f 5000 gekost; door* eene kluchtige drukfout staat de prijs in den catalogus genoteerd op f 48,75, zoo dat vermoedelijk niet weinige oningewijden zich in eenvoudigheid des harten zullen verwonderen over de goedkoopheid van zulke fraaije stukken.

De groote voorraad zilveren voorwerpen door H. M. van Loon te Rotterdam (1128) ingezonden, bestaat meerendeels uit stukken voor dagelijksch gebruik. Wel vindt men er ook een middenstuk bij, doch dit is van matige pretensie; de meerderheid bestaat uit presenteertrommels en blaadjes, tafelschellen, trekpotten enz. De commissie voor de verloting heeft daaruit een paar presenteertrommels met blaadje aangekocht voor de verloting, en uit de gelijksoortige verzameling van J. M. Lucardie te Rotterdam (1148) een zilveren middenstuk, dat wel wat schraal en dun van bewerking, maar toch altijd het trekken wel waard is.

J. D. Schutter te Groningen (1146) exposeerde, behalve zeer eenvoudige doch soliede zilveren lepels, messen en vorken, een eeresabel met zilveren gevest en schede, door de officieren der dienstdoende schutterij te Groningen aangeboden aan hun majoor mr. J. Offerhaus. Op het mat gedreven gevest rust een adelaar op een stedekroon en de schede is sober doch toepasselijk geornamenteerd.

Van A. Bonebakker en zoon te Amsterdam (1140), ziet men hier eene belangrijke collectie der fraaije en degelijke werken, waarvoor die fabriek zoo beroemd is. Het glanspunt daaronder is een reusachtig plateau met kolossaal middenstuk en vier vruchtenschalen. De overige voorwerpen, als schenkketels, koffijkannen, theepotten, melkkannen enz. zijn zwaar van gehalte en rijk bewerkt.

De voortbrengselen der firma H. J. Verschuur te Amsterdam (1132), koffijkan, theepot, melkkan, theekistje, suikermand enz., onderscheiden zich van de werken der overige fabriekanten door hun strengen stijl; ofschoon sierlijk van teekening, zijn zij geheel glad, zonder drijf- of graveerwerk; alleen de knoppen zijn een weinig geornamenteerd.

Uit het zedelijk oogpunt zouden misschien wel aanmerkingen te maken zijn op een hier vertegenwoordigden tak van zilverfabricatie, die als industrie zeker merkwaardig is, namelijk de vervaardiging van zilveren speelgoed voor kinderen. Het schijnt dat inzonderheid de firma B. en C. Mouritz Weddelink te Amsterdam (1139) zich daarop toelegt, want zij heeft niets anders dan zulke voorwerpjes, maar deze in aanzienlijke hoeveelheid, ten toon gesteld. Voor de merkwaardigheid zullen wij bij de opnoeming dier stukjes (die men meestal in de holle hand geheel kan verbergen, zoo klein zijn zij), ook de prijzen opgeven: een kerkkroontje f 50; een ruitertje f 40, en een ander f 21; een bierkarretje f 29; een koffij- en theeserviesje f 50; een olie- en azijnstelletje f 13; een papegaaikooitje f 21; een vogelkooitje f 17; een kleine parapluiestandaard f 11,25; twee trommeltjes met een blaadje f 21; twee botervlootjes f 14, enz. In het zelfde vak heeft G. Schutte te Purmerend (1147) twee en dertig voorwerpjes zonder opgave van prijzen, geëxposeerd, waaronder kerkkroontjes, carcellampjes enz. Wanneer althans twee fabriekanten zich met de vervaardiging van zulk speelgoed bezig houden, mag men onderstellen dat daarvoor werkelijk débouché bestaat, hetgeen zich bij den eersten oogopslag niet zou laten verwachten.

A. J. van Gastel te Rotterdam (1141) heeft verscheidene kerkvaten in modernen en gothieken stijl ingezonden, die fraai van bewerking en teekening, maar over het geheel wel wat stijf zijn. In dit vak is anders weinig geleverd, dan door P. A. van Hemert te 's Hertogenbosch (1130), een zilver vergulde bisschopsstaf in gothieken stijl.

Ook bij de zilverwerken doet zich het verschijnsel voor, dat de helft der inzenders hunne prijzen hebben opgegeven, terwijl de overigen er een diep geheim van hebben gemaakt.

Op al deze prachtige en kostbare stukken kunnen wij het meest geleidelijk laten volgen wat hier in het vak van kunstborduurwerk is ten toon gesteld. Uit hetgeen hier aanwezig is, blijkt dat dit een belangrijke tak van nijverheid moet zijn, die voornamelijk door de katholieke kerkgebruiken en door vereenigingen en maatschappijen van allerlei aard gevoed wordt, want misgewaden en banieren zijn bijna uitsluitend de voortbrengselen dezer industrie. Onder de inzenders komt wegens het getal en den luister der ten toon gestelde voorwerpen ontegenzeggelijk de eerste rang toe aan F. Stoltzenberg te Roermond (777), die zijne artikelen in eene groote glazen kast gerangschikt heeft. Zij zijn zoo fraai dat men ons eene meer uitvoerige opgave dan wij aan andere voorwerpen wijen, ten goede zal houden. Men vindt dan in die kast:

1. eene banier voor het harmoniegezelschap te Hoensbroek in Limburg: witte zijde met zware gouden franje omzoomd en daarop geborduurd in goud en kleuren de wapens van den *markies van Hoensbroek en zijne echtgenoote de* barones de Loë;

2. een misgewaad in modernen stijl; gele gebloemde zijde zwaar geborduurd met gouden rozen, druiven en twee hoorns van overvloed boven in het kruis;

3. eene banier voor de Société des fanfares, te Hulsberg; purper fluweel, waarop en medaillon het geborduurde beeld van den beschermheilige in zware gouden cartouche; eene lier daarboven, overtopt door eene stralende ster, alles in gouddraad geborduurd; deze banier heeft een wit zijden rand, geborduurd met gouden ringen en omzoomd met gouden franje;

4. de voor- en achterzijde van een gothiek kasuifel van witte zijde, met heiligenbeelden uitstekend in zijde geborduurd;

5. eene banier van purper fluweel voor eene kerkelijke zangvereeniging; onder de geborduurde afbeelding van den heiligen Petrus, in een goud ingevat medaillon, met gesteenten bezet, in antieke gouden letters het woord „Sängerchor, 1861;" de banier is met zware gouden franje omzoomd;

6. de banier van het scherpschuttersgezelschap „Mik wis en schiet niet mis," te Arnhem; witte zijde, waarop het wapen van Arnhem geborduurd, een zilveren adelaar op een blaauw veld; daarboven de woorden „Koninklijk scherpschuttersgilde," *en onder het wapen de zoo even genoemde zinspreuk*, alles in goud geborduurd; op de beneden helft der banier zijn een geweer en een jagthoorn gekruist, alles dik geborduurd.

De firma Stoltzenberg blijkt dus met talrijke bestellingen vereerd te worden, maar degeen die haar werk beziet, erkent dat zij dien opgang verdient.

Door van Gennip en Huysman, te Amsterdam, (775) zijn twee kasuifels op rood en paars fluweel, met gesteenten, ingezonden, beide waren kunststukken van borduurwerk in goud en zijde.

De banier voor het gymnastiek-gezelschap Odin, te Delft, door J. D. G. Grootveld te Amsterdam (774), vertoont op donkerrood fluweel eene naar het schijnt geschilderde voorstelling van Odin, die den vijand verslaat; het overige is fraai bewerkt met goud.

De firma T. A. Rietstap en zoon te 's Gravenhage (772), is schraal geweest met hare inzendingen. Behalve eenige grondstoffen, die bij deze fabricatie gebruikt worden, heeft zij slechts éëne banier ten toon gesteld, die wel is waar uitsluitend voor deze gelegenheid vervaardigd is en in gouden letters met toepasselijke ornamenten op witte zijde de woorden vertoont „Nationale tentoonstelling te Haarlem, 1861," doch een karakter *van ledigheid en ijlheid draagt, waaraan men* bij de werken uit die fabriek niet gewoon is. De verdere stoffering echter van franjes, kwasten enz. is prachtig.

De overige gewone borduurwerken in wol van verschillende inzenders verheffen zich niet boven het middelmatige. Bij deze afdeeling treft men overigens één voorbeeld aan van een — zouden wij het een handwerkje durven noemen? — dat wij wel eens hebben zien uitoefenen door jonge dames die met haar tijd geen raad wisten, maar dat wij niet konden vermoeden dat eenmaal nog tot de nijverheid zou gerekend worden; wij bedoelen een zoogenaamde lappendeken (786), zamengesteld uit tallooze lapjes van verschillende kleuren en patronen. In dit geval echter moeten wij erkennen, dat de vervaardigsters inderdaad iets aardigs geleverd hebben, iets dat men des noods zonder schouderophalen kan aanzien.

Buitenlandsche tijdingen.

Amerika.

Bij Reuters agentschap ontvangene tijdingen uit New-York, loopende tot 30 julij, maken melding van de bij vernieuwing bestaande vrees dat de geconfedereerden een aanval zouden wagen op Washington.

Prins Napoleon met zijn gevolg is den 27 julij te New-York aangekomen; hij bewaart een strikt incognito.

Volgens berigten uit St. Tomas heeft er een hevige aardbeving plaats gehad op het eiland Antigua, een der kleine Antilles.

Engeland.

Londen 13 augustus. H. M. de koningin heeft zich heden met haar jagt naar Spithead begeven om den koning van Zweden te gemoet te gaan. Deze heeft zich daarop aan boord van dat jagt ingescheept en vergezelde de koningin naar Osborne. Bij hunne ontscheping werden de beide vorstelijke personen met salvo's van de artillerie begroet.

— Gisteren zijn bij de alhier plaats hebbende verkooping der juweelen, toebehoord hebbende aan wijlen sultan Abdul-Medjid, 72 nommers ter tafel gebragt, allen voorwerpen van groote waarde. Een groote en twee kleinere met diamanten omzette koffijkoppen hebben 380 p. st., eene horologieketting met brillanten 302 p. st., eene broche met brillanten 380 p. st., oorhangers met brillanten 400 p. st., twee kapsels, elk met drie hangers in brillanten 480 p. st., een diadeem voor eene sultane, bestaande uit drie spiraalvormige hangers met brillanten en emeraudes in goud gevat 425 p. st., een diamanten collier 290 p. st. opgebragt.

De verkochte waarde in die beide eerste dagen bedroeg 19,640 p. st.

Rusland.

De dépêches welke dezer dagen van de poolsche grenzen worden ontvangen, laten geen twijfel overig, of de nationale opgewondenheid te Warschau neemt toe. Eene correspondentie uit die hoofdstad van den 10 dezer, aan L'indépendance belge gerigt, bevestigt overigens wat de telegraaf reeds voor eenige dagen van nieuwe wanordelijkheden had berigt; de troepen bivouakeerden op nieuw op de pleinen der stad en de overheid heeft gestrenge orders uitgevaardigd, om nieuwe manifestatiën, welke voorbereid werden, te voorkomen. De gouverneur heeft iedere soort van feestelijkheid verboden, en de winkeliers op zeer nadrukkelijke wijze aangezegd dat zij hunne winkels niet mogten sluiten. Een gerucht dat bij de ongeregeldheden in den avond van den 6 dezer een man zou gedood zijn, wordt tegengesproken. Zij die de lessen der ondervinding niet hebben vergeten, ook al behooren zij tot de zoogenaamde nationale partij, vreezen de reactie welke uit deze opgewondenheid kan geboren worden, en zij verklaren zich tegen een stelsel van uittarting, hetwelk geen ander gevolg kan hebben dan het intrekken der betrekkelijk vrijgevige ontwerpen, welke het gouvernement thans werkelijk in het koningrijk Polen wil toepassen. Reeds spreekt eene dépêche van de intrekking der benoeming van graaf Lambert tot stadhouder des keizers, en diens vervanging door generaal von Kisseleff. De benoeming van generaal Lambert tot burgerlijk, en van generaal Gerstensweg tot militair stedehouder van den russischen keizer in Polen, scheen overigens, met het oog op beider antecedenten, zeer gelukkig.

Duitschland.

Het bevestigt zich dat de kamer der magnaten van Hongarye inderdaad zich reeds zaturdag eenparig heeft vereenigd met het adres van antwoord op het keizerlijk rescript, zoo als het door de kamer van volksvertegenwoordigers, op voorstel van den heer Deak, met algemeene stemmen was aangenomen. Dadelijk is het adres naar Weenen opgezonden, en waarschijnlijk bevindt het zich dus reeds in handen van Z. M. den keizer; er is echter nog niets met eenige zekerheid bekend omtrent de ontvangst welke aan dat stuk zal te beurt vallen en de maatregelen waarmede het weener kabinet het zal beantwoorden.

— De meening, dat de koning van Pruissen de reis naar Châlons op aansporing zijner ministers en van den koning van Saksen — welke laatste zelfs met een pronunciamento van de würzburger bondgenooten zou gedreigd hebben — opgegeven heeft, wordt in brieven uit Berlijn bepaald tegengesproken. Vooreerst was den 5 dezer maand, behalve de heer von Schleinitz, geen enkele pruissische minister te Baden-Baden, zoo dat eene beraadslaging met die heeren onmogelijk was; ten andere meent de schrijver, dat het volkomen gebrek aan kennis van het karakter der duitsche vorsten verraadt, om den koning van Saksen tot zulk eene bedreiging in staat te achten. Overigens verdient aandacht de bewering van den gewonen berlijnschen correspondent van de Kölnische Zeitung, dat de meerderheid van het pruissische volk voor de bedoelde bijeenkomst tusschen beide souvereinen, zeer gunstig gestemd en alleen de reactionnaire partij daarvan afkeerig is. In eene correspondentie uit Baden wordt ook met ronde woorden verzekerd, dat de koning alleen om redenen van gezondheid de reis uitgesteld heeft en dat Z. M. gaarne de fransche armée eens zou hebben willen zien manoeuvreren. Men verlieze hierbij niet uit het oog dat de Kölnische Zeitung steeds duidelijk eene napoleontische gezindheid aan den dag legt.

Frankrijk.

Parijs, 13 augustus. Terwijl van verschillende kanten en vooral in berigten uit Berlijn wordt gezegd dat het vroeger aangekondigde bezoek van den koning van Pruissen toch werkelijk zal plaats hebben en het uitstel alleen een gevolg was van zijn gezondheidstoestand, zegt La patrie dat een ander gerucht, volgens hetwelk keizer Napoleon den koning naar Duitschland zou vergezellen, onjuist is.

— De half-officiële dagbladen deelen de aankomst mede van den heer de Banneville, die bij het ministerie van buitenlandsche zaken de plaats zal innemen, opengevallen door de benoeming van den heer Benedetti tot minister te Turyn. Men wilde dat graaf de Reculot, thans minister te Stuttgardt, den heer de Banneville te Munchen zal vervangen en dat hij zelf tot opvolger zal hebben den heer de Damremont, thans geaccrediteerd bij het hof van Hanover.

— Bij gelegenheid der prijsuitdeeling aan het conservatoire te Parijs, heeft graaf Walewski, die als president de plegtigheid leidde, in den aanvang zijner rede den directeur, den beroemden componist Auber, op de vleijendste wijze toegesproken, en hem persoonlijk, namens den keizer, de insignia van grootofficier der orde van het Legioen van eer overhandigd. Bij den afloop van deze cursus waren 410 élèves tot het concours toegelaten. Aan het slot zijner redevoering heeft de heer Walewski, eindigende zoo als hij begon, nog een blijk van 's keizers belangstelling in het conservatoire medegedeeld: de heer Beauchesne, secretaris der directie en die vier en dertig jaren eervol vervulde dienst telt, is tot ridder der gemelde orde benoemd.

— De zaak van Mirès zal stellig den 19 dezer in hooger beroep behandeld worden; men verzekert dat, behalve de heer Crémieux, ook de welsprekende Berryer voor den beklaagde het woord zal voeren.

— Le constitutionnel wijdt een zeer vleijend artikel aan den koning van Zweden. Het blad vindt daartoe gelegenheid door de op het veld van Mars gehouden wapenschouwing, die, zegt het, geen bevoegder beoordeelaar dan Karel van Zweden kan hebben. Vervolgens het plan eener reorganisatie van het zweedsche leger besprekende, voegt het half-officiële orgaan de volgende niet onbeteekenende woorden daarbij: De toekomstige geschiedenis van Zweden gedoogt welligt niet, zich met de bestaande patriarchale organisatie zijns legers tevreden te stellen. Dit rijk schijnt geroepen, een grooten invloed op alle scandinavische volken te moeten uitoefenen. Onder de omstandigheden, waarin Zweden zich thans bevindt, zal het bezoek van Karel XV in Frankrijk, de hervormingen die hij wil invoeren, en de wapenschouwing die hij heeft bijgewoond, dezen dag tot een gelukkigen in de geschiedenis van beide geallieerde natien verheffen.

Italie.

Volgens eene correspondentie uit Parijs aan L'indépendance belge zal ook Pruissen spoedig overgaan tot de erkenning van het koningrijk Italie. Men zou met vreugde dezen eersten maatregel van den nieuwen pruissischen minister van buitenlandsche zaken, von Bernstorff begroeten, omdat men er ook een gunstig voorteeken in ziet voor de bevordering der constitutionele instellingen in Duitschland.

— Het turynsche kabinet is met den uitslag der geldleening bijzonder tevreden. In zijne dagbladen wordt ook herinnerd dat het pausselijk gouvernement en koning Frans II getracht hebben de leening tegen te werken, door openlijk daartegen te protesteren en aan de uit te geven schuldbekentenissen bij voorbaat alle geldigheid te ontzeggen.

Om zijne tevredenheid over den uitslag dezer financiële operatie aan den dag te leggen, heeft koning Victor Emmanuel den minister van financien tot ridder benoemd en aan de heeren Rothschild, Königswater en andere buitenlandsche bankiers, die voor groote sommen hebben ingeschreven, decoratien toegekend.

— Eene dépêche uit Rome met tijdingen tot 11 dezer brengt den bekenden twist tusschen den franschen bevelhebber, generaal de Goyon, en den minister van oorlog de Mérode weder op het tapijt. Kardinaal Antonelli zou namelijk te dier zake verschooning gevraagd hebben aan den generaal, en men is overeengekomen dat voortaan alle zaken regtstreeks zullen worden behandeld tusschen den franschen bevelhebber en den kardinaal secretaris van staat. Alles schijnt zich dus nu op te lossen in eene bijna officiële erkenning van den persoonlijken twist tusschen de heeren de Mérode en de Goyon, waarvan in den beginne zulk een ophef was gemaakt.

Bij de zelfde dépêche zijn weder berigten gevoegd uit Napels, met betrekking tot den toestand der zuidelijke provincien en de bourbonsche roovers. Volgens het dagblad Popolo d'Italia zijn de provincien Molise, Capitanate en Benevento het middenpunt geworden van de oproerige bewegingen. Intusschen mag aan deze berigten, die vrij ongunstig luiden, niet onvoorwaardelijk geloof worden gehecht, dewijl andere correspondentien melden dat de toestand van het oude koningrijk van Frans II onder het krachtig en verstandig bestuur van generaal Cialdini aanhoudend verbetert.

— De berigten uit Napels van den 3 dezer melden dat laatstelijk 435 opstandelingen in Calabrie zich hadden overgegeven, en dat de termijn, binnen welken de zich onderwerpende weerspannigen op straffeloosheid konden rekenen, nagenoeg verstreken zijnde, door den generaal Cialdini verlengd was. Overigens blijkt uit die berigten, dat de gewapende aanhangers der omver geworpene regering en de met hen vereenigde struikroovers door de sardinische troepen en de nationale garde met kracht werden vervolgd, en op vele plaatsen werden uiteen gedreven, doch zich veelal spoedig op eenig ander punt vereenigden; evenwel werden de benden al kleiner.

— Nadat koning Frans voor eenigen tijd protest op protest, circulaire op circulaire, enz. aan zijne diplomatieke agenten had doen toekomen betreffende het gebeurde in de beide Sicilien, heeft hij geruimen tijd het stilzwijgen in acht genomen. Thans echter heeft hij dit afgebroken en weder een uitvoerig protest aan zijne vertegenwoordigers in het buitenland doen geworden. Hij somt daarin de grieven op, die de bevolking tegen de regering van Victor Emmanuel heeft, de onregtvaardigheden, waaraan zij zich schuldig maakt, de kuiperijen welke zij in het werk heeft gesteld, om onder het voorwendsel van algemeene stemming, tot de inlijving te geraken. Ten slotte zegt hij dat de bevolking gezind is het juk af te schudden, hetwelk haar alleen bij verrassing is opgelegd.

Zeetijdingen.

Een schooner, geladen uit zee komende, bestemd naar Middelburg, was, na van den 17 tot 19 julij ll. met buijig weêr gekruist te hebben, in den ochtend van den 19 naar gissing op de hoogte van 10 à 11 mijlen Z.t.O. van Westkappel, liggende om de zuid, wind W.Z.W. met loodsvlag van top.

De kapitein ontwaarde ten 8 ure twee kotters en bevond, naderbij komende, deze te zijn een nederlandsche reddingkotter en een belgische loodskotter. De reddingkotter zeilde vóór den schooner over, zonder — als anders naar echten zeemansgeest gebruikelijk is — gelegenheid te geven om opgaaf te vragen van ligging of peiling: de kotter bleef op ¼ mijl afstands van den uit zee komenden en loodsvlag voerenden schooner. Er was geen veersche noch vlissingsche loodsboot te ontwaren. Ten 10 ure zag de kapitein Westkappel in het Z.O., naar gissing 3 hollandsche mijlen, en stuurde daarop volgens de strekking der kust en tonnen naar het Veersche gat; *toen* kwam de reddingkotter langs zij, en bood een man als loods aan, hetwelk door den kapitein met een toegepast hartig woord geweigerd werd; de schooner zeilde vervolgens het Veersche gat in en kwam ten 12 ure bij de Roode ton in het gat, kreeg bij den droogen eerst een veerschen loods en kwam ten 1 ure op de reede van Veere ten anker.

De reddingkotter liep den schooner ten 8 uur *niet* aan, toen het voor den kapitein van den schooner wenschelijk, maar ten 10 uur *wel* toen het onnoodig was.

— Sedert 13 dezer zijn de reede van Vlissingen gepasseerd, bestemd voor Antwerpen: *Gazelle*, gez. Spiecker, Stralsund; *Lithuania*, gez. Rickless. *Horus*, gez. Zeplier, beiden van Riga; *Adolf*, gez. Osterberg, Gothenburg; *William*, gez. Colding, Londen; *L. M. Merrit*, gez. Bery, New York; *Pauline*, gez. Andersen, *Anne Margrethe*, gez. Dardesen, *Pauline Hall*, gez. Holm, allen van de Oostzee. Voor Vlissingen bestemd, *François*, gez. van Eyk, Newcastle; en voor Brussel, *Hannah*, gez. Gijlding, Denemarken.

Betaling van coupons.

De coupons der 5 pct. russische certificaten in zilver, 4de serie, administratie Hope & co., Ketwich & Voombergh, en wed. W. Borski, verschenen 1/13 mei 1861, worden betaald met f 21,03.

Handelsberigten.

Prijzen van effecten.

Amsterdam 14 augustus.

Nederland.	Certific. Werkelijke-schuld	2½	pct.	63⅞
	dito Nationale dito	3	„	—
	dito dito dito	4	„	99
	Aand. Handelmaatschappij	4½	„	—
Rusland.	Oblig. 1798/1816	5	„	102¾
	Certific. Hope & co.	4	„	—
	dito dito 1855, 6de serie .	5	„	94⅜
	dito	6	„	—
	Aand. spoorweg			197¾
	Leening 1860	4½	„	—
Polen.	Schatkistobligatien	4	„	—
Spanje.	Obligatien	2	„	42⅛
	dito binnenlandsch	3	„	47⅜
	Certific. coupons bewijzen			5 7/16
	Crediet instelling			—
Oostenrijk.	Obligatien Weener metalliek . . .	5	„	46 9/16
	dito amsterdamsche	5	„	69 1/16
	dito nationale	5	„	55 3/16
	dito 1817/1852	2½	„	24½
	Bank actien	3	„	—
Belgie.	Certificaten bij Rothschild	2½	„	—
Portugal.	Obligatien	3	„	46⅜
	dito nieuwe	3	„	45 13/16
Grenada.	dito			—
Venezuela.	dito	2½	„	—
Illinois.	dito	7	„	—
Mexico.	dito	3	„	21¾

Londen 13 aug., ten 12 ure. Consols 90⅜.
Weenen 13 aug. (slotprijzen) Metalliek 5 pct. 68,—.
Parijs 13 aug. (slotpr.) 4½ pct. compt. —,— 3 pct. 67,45

Prijzen van coupons en losbare obligatien.

Amsterdam 12 augustus.

Metalliek f 21,52; Napelsche f —,—; Diverse engelsche in £ f 11,85; Engelsche Russen f 11,85; Fransche f 55,87½; Belgische f 56,—; Pruissische f 34,87½; Spaansche piasters f 2,39; Spaansche coupons per fr. f —,—; Hamb. Russen f 32,87½; Russische in zilveren roebels f 33,12½; Poolsche in fl. f 26,87½; Nationale metalliek f 29,10; Dollars f —,—.

Staatkundige beschouwingen.

Eene historische illusie.

Een bekend spreekwoord luidt aldus: de wereld leeft van illusies. Gelijk iedere algemeene uitspraak, is ook deze in hare algemeenheid valsch; zij wordt slechts waar, wanneer men tevens haar tegendeel beweert en onmiddellijk op de bevestiging hare ontkenning laat volgen. De wereld leeft niet slechts van illusies; zij sterft er ook door. Wil men een bewijs van het eerste, en dat wel op politiek, op historisch terrein? Het is buiten twijfel eene illusie, te gelooven dat de oudste zoon van een heerschend vorst noodzakelijk de geschiktste man van het gansche rijk moet zijn om den troon te beërven. Oppervlakkig schijnt het veel verstandiger bij iedere troonsverwisseling een opvolger te kiezen onder de braafsten en kundigsten uit den lande. En toch, wie verkiest niet verre het misbruik van *ons erfregt boven de zoo rationele methode, welke in vroeger* dagen door de polen werd toegepast en hen ten val heeft gebragt. Men leere daaruit dat de logika niet altijd de leidsvrouw der politiek verdient te zijn. Maar de wereld sterft ook door illusies: de illusies van den jongeling kunnen zijn levensgeluk breken; die van den staatsman of geschiedvorscher zijn nog gevaarlijker, daar zij gansche volken kunnen verderven. Vooral tegen de laatsten moet men op zijn hoede zijn; vooral tegen de laatsten moet ieder regtgeaard burger, in onze moeijelijke en stormachtige dagen, zijne medeburgeren waarschuwen.

Ziedaar de gedachten, welke ons door het hoofd gingen bij het doorbladeren van een boek, dat thans op onze schrijftafel ligt. Wij bedoelen: de geschiedenis der revolutie van 1848, door Garnier Pagès. De schrijver is kennelijk een eerlijk en waarheidlievend man, die getrouw berigt geeft van de gebeurtenissen, welke hij beleefd of waarin hij zelf een werkzame rol gespeeld heeft. Men zal zijn boek niet lezen zonder vrucht. Maar de zedeles, waarin hij om zoo te zeggen zijne wijsbegeerte der geschiedenis van onze eeuw zamenvat, schijnt ons wegens hare algemeenheid, eene verderfelijke illusie toe. Hij meent, dat het beginsel der nationaliteiten geroepen is om de wereld te bevredigen. Dit beginsel laat zich aldus in weinige woorden uitspreken: men neme de taal en den oorsprong der volken als regel van hunne politieke verdeelingen aan, in plaats van in die [illegible] de blinde en dikwijls onregtvaardige uitkomsten van tractaten en veroveringen te huldigen. Ziedaar, naar het schijnt, een zeer eenvoudigen en verstandigen regel, die zonder groot gevaar op den voorgrond kan worden gesteld.

Wat leeren ons echter de feiten? Wat leert de ervaring van den dag? Zij leert ons, dat er geen volk in Europa bestaat, of het is geneigd, in naam van zijne wettigste belangen, het begin-

sel der nationaliteiten zoo wel te schenden als te huldigen. Frankrijk — en niet slechts de keizer, maar het gansche opgewondene, edelmoedige fransche volk — heeft Italie zijn sterken arm geleend, opdat het zijne nationaliteit voortaan zou kunnen handhaven. Het zelfde Frankrijk — en wederom niet slechts de keizer, maar het gansche ijdele, eerzuchtige fransche volk, — heeft gejuicht bij de aanhechting van het italiaansche Nizza en zich beroepen op de leer der natuurlijke grenzen, eene gansch andere dan die der nationaliteiten, maar welke inderdaad even belangrijk is voor ieder volk dat zich in zijn eigen land veilig gevoelen, de sleutels van zijn eigen huis bewaren wil. In naam van het heilige beginsel der nationaliteiten werd in den jare 1848 de Elzas, een land waar men duitsch spreekt, verlangd door de nationale vergadering van Frankfort; in naam van het beginsel der natuurlijke grenzen zou Frankrijk wel de Rijn-provincien kunnen begeeren, waar toch de fransche taal volstrekt niet inheemsch is. Aan den anderen kant ontvlamt weder eene vurige liefde voor het beginsel der nationaliteiten in alle waarachtig fransche harten, wanneer zij de verleidelijke namen van Belgie, Kanada, of ook wel van Jersey, Guernesey, Aurigny, Mauritius hooren uitspreken. Behoort dan ook de bevolking van Aurigny b. v. niet tot het fransche ras, bedient zij zich niet van de fransche taal, en is het bovenal niet lastig voor den franschen kustbewoner, te zien, hoe de kanonnen van Aurigny voortdurend zijn dierbaar vaderland aangapen? Engeland stemt voor het beginsel der nationaliteiten in Italie, voor dat der natuurlijke grenzen in Ierland, voor dat van eerbied jegens de traktaten op Malta, op Corfu, te Gibraltar, en overal, in één woord, waar het er door gebaat kan worden. Doch wat nog treffender is dan dit alles: zien wij zelfs niet die volken, welke in naam van de regten van hunne nationaliteit tegen het bestaande gezag in verzet zijn gekomen, de leer der natuurlijke grenzen of het oude regt der tractaten aanroepen, wanneer het hun bestaan of hunne grootheid geldt? Het hongaarsche parlement weigert afgevaardigden naar Weenen te zenden, en eischt van de kroaten dat zij afgevaardigden naar Pesth zenden! Het pruissische parlement neemt een dagorder aan ten gunste van de italiaansche nationaliteit, en gebiedt stilzwijgen aan den volksvertegenwoordiger der poolsche nationaliteit! Hoe kan men dus, ondanks al deze tegenstrijdigheden, beweren dat het beginsel der nationaliteiten bestemd is om het heelal te bevredigen? Hoe kan men er iets anders in zien dan eene leer, die, indien zij getrouwelijk werd toegepast, zelfs het nietigste gehucht van ons werelddeel in licht laaije vlam zou zetten? Hoe kan men verwachten dat dit beginsel iets anders zou zijn dan de meeste groote beginselen, welke de wereld in beweging hebben gebragt: eene nieuwe aanleiding om elkander te bedreigen en te bestoken, een schoon klinkenden naam voor onze twisten, een wijdschen titel voor ons eigenbelang?

Geen beginsel, noch van nationaliteit, noch van eerbied voor tractaten, noch van natuurlijke grenzen, maar eigenbelang, louter eigenbelang beheerscht de politiek. Indien dus de staatsman gevreesde beginselen onschadelijk wil maken, hij kwetse het eigenbelang der volken niet. Verkeerdelijk meent men dat de beginselen der revolutie de voornaamste oorzaken zijn van die heftige schokken, welke thans het verbaasde Europa beleeft. Waarom doet de revolutie Oostenrijk, Italie op zijne grondvesten schudden; waarom stuit zij af op de kusten van Engeland, op de dijken van Nederland? Het is ons onmogelijk eene andere oplossing van dit raadsel te geven dan deze: de volken, door den keizer van Oostenrijk of den paus van Rome beheerscht, hebben belang bij een ommekeer van zaken, terwijl Engeland en Nederland er geen belang bij hebben. En geen wonder, bloeit de handel, de nijverheid, de wetenschap niet onder den schepter van den plaatsvervanger van Petrus, zoo klaagt de romein over het slechte bestuur, en gevoelt zich gegrigd des noods zijn land aan Piemont te schenken en zijn eigen regent te verdrijven: immers aan dezen is alle schuld te wijten, daar hem alle magt gegeven is. Onzinnig daarentegen zou het zijn, wanneer een vrij volk, een volk dat zich zelf regeert, dat zijn lot in eigen handen heeft, zijn vorst van den troon stootte, zijn land aan een nabuur schonk, omdat het zich in de bestaande orde van zaken niet kan te huis gevoelen. Wat zou Engeland winnen of verliezen, wanneer Victoria door eene misdadige hand van het leven werd beroofd? Alles zou blijven bij het oude. Welke reden zou Belgie hebben om den nek onder Napoleon te krommen? Indien het ontevreden is, zoo zij het ontevreden op zich zelf.

Deze is de groote les, welke de nieuwste europesche geschiedenis aan de vorsten en staatslieden geeft: vreest gij revolutionaire uitspattingen, zijt gij voor schadelijke beginselen beducht, zoo schenk aan uw volk de vrijheid, het zelfbestuur, opdat het zelf den smaad van zijne fouten, de kroon van zijne deugden drage.

Advertentien.

Heden overleed mijn geliefde Echtgenoot G. A. VAN GHELUWE, na voorzien te zijn van de Genademiddelen der H. Kerk, in den jeugdigen leeftijd van circa dertig jaren.

Sluis, WED. G. A. VAN GHELUWE,
den 8 Augustus 1861. geboren M. F. WEMAER.

De **Handel in Bouwstoffen** en **Steenkolen** zal op den zelfden voet door de Weduwe voortgezet worden.

Den 11 Augustus 1861 overleed te Amsterdam, de Wel-Edel-Geboren Heer L. H. LANKHORST, in den ouderdom van ruim 82 jaren.

Eenige Kennisgeving.

GRATIS HEELKUNDIGE BEHANDELING.

De Commissie van Bestuur over de Geneeskundige School geeft kennis, dat door den Lector V. VAN LISSA zal worden voortgegaan met de KOSTELOOZE behandeling van Heelkundige gebreken van behoeftige Lijders, zoo van deze Stad als van het Platteland, waartoe hij kan worden geraadpleegd in het GASTHUIS, iederen Dingsdag, Donderdag en Zaturdag, des namiddags ten één ure.

Namens de Commissie,
S. DOBBELAER DE WIND,
Secretaris.

MIDDEL VAN STRATEN EN WEGEN IN ZUIDBEVELAND.

Algemeene Vergadering op Zaturdag den 17 Augustus 1861, des voormiddags ten 11 ure, in DE PRINS VAN ORANJE te GOES, tot het doen der Rekening van 1860.

Namens Directeuren van voorschreven middel,
J. A. A. FRANSEN VAN DE PUTTE.

MARINE.

OPENBARE VERKOOPING aan 's Rijks Werf te **Vlissingen**, op Maandag den 19 Augustus 1861, des voormiddags ten 10 ure, van voor 's Rijks dienst afgekeurde Goederen, als: **Eiken- Dennen** en ander **Brandhout, Schalen, Spaanders, Afbraak van Beschietwerk** enz., waarvan de bezigtiging kan geschieden twee werkdagen te voren, en de Veilingsconditien, alsdan zijn gedeponeerd ter Griffie van voorschreven Werf.

Vlissingen, den 10 Augustus 1861.

De Schout-bij-Nacht, Adjudant des Konings in B. D.
Directeur en Kommandant der Marine,
H. WIPFF.

AANBESTEDING.

De Centrale Directie van Schouwen, Burgh en Westland is voornemens, onder nadere goedkeuring, op Donderdag den 22 Augustus aanstaande, des middags, op 's LANDSKAMER te **Zierikzee**, bij inschrijving en opbod, aan te besteden:

Het vijfjarig onderhoud van de Binnensluizen, Heulen, Duikers en Gebouwen van den Polder Schouwen.

De aanwijzing zal geschieden gedurende drie dagen, zijnde 19, 20 en 21 Augustus aanstaande, te beginnen des morgens ten 10 ure, waartoe de gegadigden zich zullen te vervoegen hebben bij de Dijkbazen der verschillende Districten; terwijl nadere inlichtingen zijn te bekomen bij den Opper-commies te Zierikzee.

De Bestekken zijn verkrijgbaar bij den Boekhandelaar A. M. E. VAN DISHOECK, te Zierikzee.

De Centrale Directie voornoemd,
B. C. CAU, Voorzitter.
DE JONGE, Ontvanger-Griffier.

OPENBARE VERPACHTING.

De Notaris P. VAN DE GRAFT zal op Zaturdag den 17 Augustus 1861, des voormiddags ten 10 ure, in het NOTARISHUIS in de Abdij te Middelburg, in het openbaar verpachten:

10 PERCEELEN BOUW- EN WEILAND,

gelegen in de Gemeenten **Grijpskerke** en **St. Laurens**, ter gezamenlijke grootte van 17 Bunders, 60 Ellen.

Nadere inlichtingen te bekomen ten Kantore van voornoemden Notaris, waar de Kadastrale Plans ter inzage liggen.

De Notaris D. UYTTENHOOVEN, residerende te Vlissingen zal op Vrijdag den 23 Augustus 1861, des avonds ten 7 ure, in de Herberg **de Bremerton**, op het Dok te **Vlissingen**, in het openbaar te koop veilen, dezelve

HERBERG, genaamd DE BREMERTON,

zijnde een HUIS en ERF, staande en gelegen te Vlissingen op het Dok, wijk L no. 97, Kadastraal bekend sectie D no. 30, ter grootte van 2 Roed. 94 Ellen, waarin, als daartoe bijzonder goed geschikt en gelegen, tevens met de **Tapperij**, sedert ongeveer eene halve eeuw, met het beste succes, **WINKEL** in Kruidenierswaren, Tabak, Sigaren enz. wordt gehouden.

Geschiedende deze Verkoop ten gevolge van verandering van Bedrijf des Eigenaars en Bewoners, bij wien, en ten Kantore van genoemden Notaris, nadere inlichtingen zijn te bekomen.

Daags vóór en op den dag der Verkooping voor een ieder te zien, op vertoon van eene Toegangkaart, ten Kantore van genoemden Notaris te bekomen.

NOTARISHUIS.

VERKOOPING op Dingsdag 27 Augustus 1861, ten overstaan van den Notaris D. VERHULST, van **MEUBELAIRE GOEDEREN.** Nader en breeder te adverteren. Zindelijke Goederen kan men van heden af bijbrengen.

L. C. HONDIUS,
Ondernemer van Openbare Verkoopingen,
Taxateur en Boedelschikker.

De Notaris J. W. LE NOBEL te Oostburg, zal op Dingsdag den 27 Augustus 1861, des namiddags ten 3 ure, in de Stads Herberg, bewoond door G. WISSE, op de Markt te **Oostburg**, volgens bekomen Regterlijke magtiging, in het openbaar aan de meestbiedenden verkoopen:

1. **91** Roeden **BOUWLAND**, gelegen in den Stampershoekpolder, te Oostburg, Kadastrale sectie B no. 459.
2. **41** Roeden **80** Ellen **GROND**, gelegen als voren, met de daarop gestichte **Steen-Ovenkas, Droog-** en andere **Loodsen**, benevens een WOONHUIS; welke Grond en Gebouwen Kadastraal bekend zijn sectie B nos. 706, 707 en 979.
3. **97** Roeden **70** Ellen **BOUWLAND**, behoudwde **ERF** en **TUINGROND**, waarop staan de Gebouwen van andere Personen, gelegen als voren. Kadastraal sectie B nos. 696, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 720, 721, 778, 779, 874, 875, 1064, 1065 en 1066.

Inlichtingen te bekomen ten Kantore van gemelden Notaris, alwaar de Voorwaarden acht dagen vóór den verkoop ter lezing zullen liggen.

JAN VAN REES & ZOON, TE ZWOLLE,

gaan voort hunne **THEEËN**, uitmuntende door kracht, geur en waterhoudendheid, in verzegelde Pakjes, voorzien van stempel, prijs en nommer; verkrijgbaar te stellen voor Middelburg, bij W. H. BAL, Korte Noordstraat, E 6, en Krommeweele, L 27, alwaar Prijscouranten te bekomen zijn.

EFFECTEN-HANDEL.

De ondergeteekende heeft de eer zijnen geachten Begunstigers en verderen Stad- en Landgenooten te berigten, dat hij te AMSTERDAM met een der eerste Huizen in Effecten in connectie is getreden tot den **In-** en **Verkoop** van **EFFECTEN**, en daarmede aan zijnen **Commissiehandel** zoodanige UITBREIDING heeft gegeven als in het belang der zaak noodig was, zoo dat thans ten allen tijde bij hem gelegenheid bestaat tot het doen van zoodanige zaken en het geven van informatien, als waarmede men hem zal willen vereeren.

Niet twijfelende of deze maatregel zal tot vertrouwen aanleiding geven, heeft hij de eer, onder belofte eener voortdurende soliede en spoedige bediening, zich, na minzame aanbeveling, met alle hoogachting te teekenen

UEd. dw. Dienaar,
NIEUWSTRAAT, G 213. **L. BRAAT Jzn.**

UIT DE HAND te Koop of in Ruiling een BOEREN **MARKTWAGENTJE** en een **MENWAGEN** met toebehooren, bij P. HOUMES, Wagenmaker in de Seisstraat te Middelburg.

UIT DE HAND te Koop eene groote partij **BRANDHOUT** en **AFBRAAK**, van heden af tot den 30sten Augustus, bij L. BOSSELAAR, te Grijpskerke.

Eene Burger **Dienstmeid**, die met Pot en Wasch kan omgaan, tegen November benoodigd, bij Mevrouw CRAMER, Langevijle.

Terstond eene Burger **Dienstbode** benoodigd. Adres lett. D no. 78/79.

Eene Burger **Dienstmeid** benoodigd, niet beneden de 30 jaren. Adres Boekdrukker MILBORN, Langendelft.

Terstond een **Boodschapmeisje,** niet beneden de 15 jaar, benoodigd. Adres bij VAN BENTHEM & JUTTING.

AMSTERDAM — KAAP DE GOEDE HOOP.

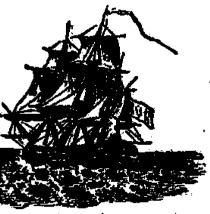

Naar **KAAPSTAD**,
PORT-ELISABETH
en PORT-NATAL
ligt te **Amsterdam** in Lading, om medio October te vertrekken, het snelzeilend gekoperd Kampagne-

BARKSCHIP

JOHANNES CHRISTIAAN,

Kapitein C. VAN HEEMSTEDE OBELT,

zijnde uitmuntend ingerigt, zoo wel voor Passagiers der eerste, tweede, als derde klasse.

Adres bij de Heeren Reeders FRAISSINET en VAN BAAK, bij den Heer M. C. LAPIDOTH, Agent der Nederlandsche Landbouw-Emigratie-maatschappij, of bij de Kargadoors HOYMAN en SCHUURMAN, te Amsterdam.

STOOMBOOTDIENST.

TUSSCHEN MIDDELBURG EN ROTTERDAM.

Uren van vertrek in Augustus:

VAN MIDDELBURG:				VAN ROTTERDAM:			
Donderdag	15	's morg.	8 ure.	Vrijdag	16	namidd.	1,30
Vrijdag	16	„	9	Zaturdag	17	's morg.	6 ure.
Zaturdag	17	„	9	Zondag	18	„	6
Zondag	18	„	10	Maandag	19	„	7
Maandag	19	„	10,30	Dingsdag	20	„	7
Dingsdag	20	„	11	Woensdag	21	„	8,30
Donderdag	22	's midd.	12	Vrijdag	23	„	9,45
Vrijdag	23	's morg.	6	Zaturdag	24	„	9,45
Zaturdag	24	„	6	Zondag	25	„	9,45
Zondag	25	„	6	Maandag	26	„	10,30
Maandag	26	„	6	Dingsdag	27	„	10,30
Dingsdag	27	„	6	Woensdag	28	„	10,30

SNELPERSDRUKKERIJ VAN DE GEBROEDERS ABRAHAMS.